

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Κανονισμός 625/2017 (τροποποίηση Καν.882/2004)

Αρχές, Φορείς και Μηχανισμοί ελέγχου.

Παπανικολάου Χριστίνα Βιοπαθολόγος

πρ. Πρόεδρος ΔΣ ΕΦΕΤ

πρ. Γεν. Γραμματέας Δημόσιας Υγείας

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

- Σύνολο εναρμονισμένων κανόνων με σκοπό να διασφαλιστεί:
- ότι τα προϊόντα της αλυσίδας, δηλ. τρόφιμα & ζωοτροφές είναι **ασφαλή και υγιεινά**
- **η καλή υγεία & μεταχείριση των ζώων**, η αποφυγή μετάδοσης νόσων στον άνθρωπο ή η καταπολέμηση της εξάπλωσής τους.
- **η προστασία του περιβάλλοντος** και των φυτικών οργανισμών, από κινδύνους όπως τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα (φυτοφάρμακα κλπ) και οι ΓΤΟ.

ΓΕΝΙΚΗ & ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ στην ΕΕ.

Γενική νομοθεσία:

1. Καν.178/2002: για τον καθορισμό των γενικών αρχών & απαιτήσεων για τα τρόφιμα, την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την ασφάλεια των τροφίμων & τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας τροφίμων. Με στόχο να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας της Υγείας & των συμφερόντων των καταναλωτών & αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

2.Καν.882/2004: για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων συμμόρφωσης με τη νομοθεσία τροφίμων & ζωοτροφών & με του κανόνες για την υγεία & την καλή διαβίωση των ζώων

Γενική νομοθεσία:

3. Καν.852/2004: Για την υγιεινή των τροφίμων

4.Καν.853/2004 : Για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωϊκής προέλευσης.

5.Καν. 854/2004:Για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επισήμων ελέγχων στα προϊόντα ζωϊκής προέλευσης που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

6. Καν.2073/2005: Μικροβιολογικά κριτήρια στα τρόφιμα.

Γενική νομοθεσία:

7.Καν. 2074/2005 & Καν. 2076/2005: Μέτρα εφαρμογής προηγούμενων Κανονισμών Τροποποιήσεις για παρεκκλίσεις ή μεταβατικά μέτρα

8.Καν. 16/2011: Για τον καθορισμό μέτρων εφαρμογής του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης. **RASF : rapid alert system food.**

9. Απόφαση 2004/4/78/ ΕΚ: Έγκριση γενικού σχεδίου διαχείρισης κρίσεων για τρόφιμα & ζωοτροφές

Καν. (ΕΕ)2017/625, για τους επισήμους ελέγχους & άλλες επίσημες δραστηριότητες

- Ο πιο πρόσφατος Καν. για την εφαρμογή της νομοθεσίας στον τομέα τροφίμων & ζωοτροφών & των κανόνων για την υγεία & την καλή μετα-χείριση των ζώων, την υγεία των φυτών & τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.
- Τροποποιεί περισσότερους από 15 προηγούμενους κανονισμούς & Οδηγίες, περιλαμβάνει περισσότερα από 140 άρθρα.

“Επίσημοι έλεγχοι & επίσημες δραστηριότητες”

- **Επίσημοι έλεγχοι:** δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή εξουσιοδοτημένα όργανα ή φυσικά πρόσωπα για να εξακριβωθεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τις απαιτήσεις του Κανονισμού
- **“Επίσημες δραστηριότητες”:** δραστηριότητες (εκτός των επισήμων ελέγχων), που πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή εξουσιοδοτημένα όργανα ή πρόσωπα, για να εξακριβωθεί η παρουσία ζωνόσων ή οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά, & να περιοριστεί ή να εξαλειφθεί η εξάπλωσή τους, με σκοπό να **χορηγηθούν άδειες ή εγκρίσεις & να εκδοθούν επίσημα πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις.**

Αρμόδιες αρχές επισήμων ελέγχων

- Τα κράτη μέλη ορίζουν την ή τις αρμόδιες αρχές, στις οποίες αναθέτουν την αρμοδιότητα για την οργάνωση & τη διενέργεια των επισήμων ελέγχων & δραστηριοτήτων για όλους τους τομείς **παραγωγής, μεταποίησης, διανομής τροφίμων & ζωοτροφών**, για τη διασφάλιση θεμιτών συναλλαγών στις εμπορικές συναλλαγές & για την ενημέρωση & **προστασία των καταναλωτών**.
- Ορίζουν κεντρική & περιφερειακές αρχές, φροντίζουν για τον αποδοτικό συντονισμό τους.
- Θεσπίζουν διαδικασίες για την αμεροληψία & την ποιότητα των ελέγχων, όπως & για την κατάρτιση του προσωπικού.

Βασικά σημεία του Καν. 625/2017

- 1. **Διευρυμένο πεδίο εφαρμογής** σε ολόκληρη την αγροδιατροφική αλυσίδα.
- 2. **Συνεκτική & βελτιωμένη προσέγγιση για τους επισήμους ελέγχους** (σύγκρουση συμφερόντων, αμεροληψία, διαφάνεια, εμπιστευτικότητα κλπ)
- 3. **Εφαρμογή πρόσθετων απαιτήσεων** στους τομείς παραγωγής τροφίμων ζωϊκής προέλευσης, της φυτοπροστασίας, της παραγωγής ΓΤΟ, της παραγωγής βιολογικών προϊόντων & προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ & ΕΠΙΠ.

Βασικά σημεία Κανονισμού 625/2017

- 4. Ενισχύει την **καταπολέμηση αθέμιτων & παραπλανητικών εμπορικών πρακτικών** & την αυστηροποίηση κυρώσεων.
- 5. Περιλαμβάνει **προβλέψεις για την αντιμετώπιση & διαχείριση αναδυόμενων** κινδύνων στην τροφική αλυσίδα.
- 6. Εισάγει κοινό **πλαίσιο ελέγχων κατά το στάδιο των εισαγωγών** στην ΕΕ & διευκρινίζει τους κανόνες για την έκδοση επισήμων πιστοποιητικών εξαγωγής αγαθών σε τρίτες χώρες.

Βασικά σημεία Καν.625/2017

- **7. Προβλέπει τη λειτουργία ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης πληροφοριών (IMSOC)** για τη διασύνδεση όλων των ηλεκτρονικών συστημάτων (TRACES, RASFF, Europhyt), για την βέλτιστη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών.
- **8. Προβλέπει πρόσθετη συμπληρωματική νομοθεσία,** εκτελεστικών & κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών για ειδικότερα θέματα (πχ για την τυποποίηση των πρακτικών ελέγχου σε ζωϊκής προέλευσης προϊόντα κλπ)

Γενικοί Κανόνες για τους επισήμους ελέγχους

- **Συχνότητα ελέγχων με βάση τον κίνδυνο**, που μπορεί να συνδέεται:
- με τα ζώα ή τα αγαθά σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγής, της μεταποίησης, της διανομής & της χρήσης.
- με ουσίες, υλικά ή άλλους παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τα χαρακτηριστικά ποιότητας ή ασφάλειας των προϊόντων ή την υγεία των ζώων.
- με τις δραστηριότητες ή τις παραλείψεις των υπευθύνων των επιχειρήσεων

Γενικοί Κανόνες για τους επισήμους ελέγχους

- **Τεκμηριωμένες διαδικασίες ελέγχου**
- **Γραπτά αρχεία** με λεπτομερή αναφορά στο σκοπό, τις μεθόδους, τα αποτελέσματα, τα μέτρα που ενδεχομένως απαιτείται να λάβει ο υπεύθυνος της επιχείρησης.
- Ενημέρωση υπευθύνων επιχειρήσεων για ενδεχόμενα **μέτρα συμμόρφωσης**.

Μέθοδοι & τεχνικές για επισήμους ελέγχους

- **Εξέταση των αρχείων** ελέγχων της επιχείρησης.
- **Επιθεώρηση εξοπλισμού**, μέσων μεταφοράς, κτιρίων, περιβάλλοντα χώρου.
- **Επιθεώρηση ζώων, προϊόντων, πρώτων υλών**, άλλων προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αγαθών, ή για τη διατροφή & θεραπεία των ζώων.

Μέθοδοι & τεχνικές για επισήμους ελέγχους

- Έλεγχος προϊόντων & διεργασιών καθαρισμού & συντήρησης όπως & των **συνθηκών υγιεινής** των χώρων.
- Έλεγχος **ιχνηλασιμότητας**, επισήμανσης, παρουσίασης, διαφήμισης & των υλικών σε επαφή με τα τρόφιμα.
- Αξιολόγηση διαδικασιών για ορθές βιομηχανικές ή γεωργικές πρακτικές & **συστήματος HACCP** (hazard analysis critical control points)

Μέθοδοι & τεχνικές για επισήμους ελέγχους

- Εξέταση εγγράφων & αρχείων.
- **Επαλήθευση μετρήσεων** & άλλων αποτελεσμάτων δοκιμών.
- **Δειγματοληψίες**, ανάλυση & δοκιμές
- Οποιαδήποτε άλλη διαδικασία απαιτείται για **εντοπισμό περιπτώσεων μη συμμόρφωσης**.

Ειδική νομοθεσία

- Περιλαμβάνει Κανονισμούς με διατάξεις που αφορούν σε **ειδικούς τομείς**, όπως μέλι, ελαιόλαδο, νερό, χυμούς φρούτων κ.ά.
- Διατάξεις που ρυθμίζουν **εξειδικευμένα ζητήματα σε τρόφιμα ζωϊκής προέλευσης**, π.χ Salmonella σε νωπό κρέας πουλερικών, εμπορία αυγών & πουλερικών, επισήμανση βοείου κρέατος, αλιεύματα κλπ.

FOOD SAFETY HAZARDS (Κίνδυνοι ασφάλειας τροφίμων)

- **ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ:** Μικρόβια, Ιοί, Παράσιτα, prions.
- **ΧΗΜΙΚΟΙ:** Τοξίνες, Περιβαλλοντικοί ρυπαντές, Πρόσθετα τροφίμων, χημικά από την επεξεργασία, παρασιτοκτόνα (γεωργικά προϊόντα), κτηνιατρικά φάρμακα.
- **ΦΥΣΙΚΟΙ :** Ξένα σώματα.
- **ΑΛΛΕΡΓΙΟΓΟΝΑ**
- **ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ**
- **ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (ΓΤΟ, Novel foods)**